

Tietoa henkilötietojen käsittelystä Democratic Government as Procedural Legitimacy-tutkimuksessa (DemGo)

DemGo-tutkimuksessa käytetään aineistona henkilötietoja. Tämän selosteen tarkoitus on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia rekisteröidyillä on.

Tutkimukseen osallistuminen ja henkilötietojen antaminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Osoite: PL 3 (Fabianinkatu 33), 00014 Helsingin yliopisto

2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:
Nimi: Stefan Sjöblom
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet
Osoite: PL 16 (Snellmaninkatu 12) 00014 Helsinki
Puhelinnumero: +358 50 5942063
Sähköpostiosoite: stefan.sjoblom@helsinki.fi

Vastuullinen tutkija: Stefan Sjöblom

3. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

4. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Julkisessa päätöksenteossa käytetään laaja kirjo koordinointiin ja yhteistoimintaan tähtääviä organisointi- ja hallintamuotoja kuten esimerkiksi kumppanuuksia, verkostoja, ohjelmia, hankkeita sekä digitalisaatioon

perustuvia hallintamekanismeja. Tutkimushankkeessa analysoidaan käytäntöjen vaikutuksia päätöksentekoon sekä edustukselliseen demokratiaan. Hankkeella on kolme tavoitetta: luoda viitekehys, joka mahdollistaa käytäntöjen ja niiden vaikutusten järjestelmällisen vertailun, ii) tarkastella hallintatapojen välisiä jännitteitä ja mahdollisia ristiriitoja, sekä iii) myötävaikuttaa toimivien käytäntöjen edelleen kehittämiseen tulevaisuuden päätöksentekoa silmällä pitäen. Kyselytutkimusten avulla tarkastellaan keskushallinnon virkahenkilöiden sekä kansalaisten käsityksiä julkisesta päätöksenteosta, sen organisoinnista, toimintatavoista sekä toimintaa ohjaavista arvoista.

Henkilötietoja käsitellään osana hanketta Helsingin yliopistolla. Vastuullinen tutkija vastaa yhdessä tutkimusryhmän kanssa aineiston käytännön hallinnasta kuten käsiteltävien tietojen minimoinnista, täsmällisyydestä sekä säilytysaikojen määräytymisestä ja asianmukaisten järjestelmien/sovellusten käyttämisestä. Käsitteilyyn liittyvät riskit arvioidaan tutkimusryhmässä. Yliopisto ohjaa ja tukee henkilötietojen käsittelyssä suunnittelusta lopullisen työn julkaisuun ja tarjoaa tarvittavan infrastruktuurin sekä välineet tutkimuksen toteuttamiseksi.

5. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Kyselytutkimuksissa virkamiehet sekä kansalaiset arvioivat päätöksenteko- ja organisointimuotoja, osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia sekä päätöksentekoa ohjaavia tavoitteita ja arvoja. Vastaajat ottavat myös kantaa fiktiivisiin julkisen sektorin hallintaan liittyviin tilannekuvauksiin. Lisäksi vastaajilta kysytään seuraavia tietoja: sukupuoli, työkokemuksen pituus, hallinnonala jossa vastaaja työskentelee, koulutustaso, sekä arvio verovuoden tuloista. Tapaustutkimuksissa tullaan hankkeen seuraavassa vaiheessa tekemään syventäviä haastatteluja, joissa yhteistoiminnallisiin toimintamuotoihin osallistuneet tahot (päättäjät, sekä intressiryhmien edustajat) arvioivat toiminnan sisältöä ja tuloksia.

Tulokset raportoidaan aina niin, ettei yksittäistä vastaajaa pysty tunnistamaan. Vastauksia ei myöskään missään tilanteessa käytetä vastaajan työn tai toiminnan arviointiin.

Tunnisteelliset tiedot säilytetään erillään aineistosta ja suojataan organisatorisesti ja teknisesti. Tunnisteelliset tiedot poistetaan yksittäisen havainnon tunnistamisen ehkäisemiseksi datatiedoston sisällä. Aineistoa ei yhdistetä muihin tiedostoihin tavalla, joka mahdollistaisi vastaajien tunnistamista.

6. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Valtion keskushallinnon virkahenkilöille suunnattu kysely toteutetaan sähköisenä kyselynä (yhteystiedot organiaatioiden kotisivuilta) kaikille päätöksenteko- ja valmistelutehtävissä työskenteleville henkilöille (vastaajajoukko n. 3000 henkilöä). kansalaiskysely toteutetaan niin ikään sähköisesti satunnaisotantana (vastaajajoukko n. 1000 henkilöä).

7. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaisia erityisiä henkilötietoryhmiä (eli arkaluonteisia henkilötietoja):

- Rotu tai etninen alkuperä
- Poliittiset mielipiteet

- Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- Ammattiliiton jäsenyys
- Geneettiset tiedot
- Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
- Terveys
- Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Arkaluontoisten tietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan j alakohtaan (käsittely on tarpeen tieteellisiä tutkimustarkoituksia varten) sekä tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 7 kohtaan (tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta tieteellistä tutkimusta varten tehtävään tietojen käsittelyyn).

- Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja.

Rikostuomioita tai rikkomuksia koskevien tietojen käsittely perustuu tietosuojalain 7 §:n 1 momentin 2 kohtaan (tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuihin rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyviä henkilötietoja saa käsitellä, jos niitä käsitellään tieteellistä tutkimusta varten).

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

- yleistä etua koskeva tehtävä:
  - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)
  - tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi (tietosuojalain 4 §:n 4 kohta)
- tutkittavan suostumus
- rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen
mikä oikeutettu etu on kyseessä:

Jos henkilötietojen käsittely perustuu tutkittavan suostumukseen, tutkittavalla on koska tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. Suostumuksen peruminen ei vaikuta ennen peruuttamista suoritettujen käsittelyjen lainmukaisuuteen.

9. Tietojen vastaanottajat

Henkilötietoja ei luovuteta HY:n ulkopuolelle.

10. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle, niitä käsitellään ainoastaan EU:n alueella.

11. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

12. Henkilötietojen suojaus

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

- käyttäjätunnus ja salasana
- käytön rekisteröinti/lokitus
- kulunvalvonta
- salaus/kryptaus
- kaksivaiheinen tunnistautuminen
- muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja
- Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta
- Aineisto analysoidaan suorien tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

13. Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa

Tietoja käsitellään hankkeen päättymiseen asti, eli kesäkuu 2025

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- Tutkimusaineisto hävitetään
- Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten:
  - ilman suoria tunnistetietoja
  - tunnistetiedoin
- Tutkimusaineisto säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti:
  - ilman suoria tunnistetietoja
  - tunnistetiedoin

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin. Tutkimusaineiston uudesta tutkimuskäytöstä lähetetään rekisteröidyille uusi tietosuojailmoitus, paitsi jos rekisterinpitäjä ei enää pysty tunnistamaan rekisteröityjä tutkimusaineistosta.

Uudesta tutkimuksesta ei voida lähettää ilmoitusta rekisteröidyille myöskään silloin, jos tietojen toimittaminen olisi mahdotonta tai kohtuuttoman vaivalloista tai jos se estäisi tai

vaikeuttaisi suuresti tutkimustarkoitusten saavuttamista (tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan b alakohta).

Missä aineistoa säilytetään ja kuinka kauan: Kyselyaineisto luovutetaan Yhteiskuntatieteelliselle tietoarkistolle, jossa aineiston saaminen uuteen käyttöön edellyttää tietoarkiston hyväksymää tutkimussuunnitelmaa.

15. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu yhteyshenkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy omiin tietoihin
- oikaista tietojaan
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa omien tietojensa käsittelyä
- siirtää tiedot rekisterinpitäjältä toiselle
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihde: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi